

RB SOU autoopravárenské, s.r.o.

Zengrova 38, 703 00 Ostrava - Vítkovice

Zadání úkolů za týden od 11. 10. do 15. 10. 2021

Třída: PT1 Předmět: Český jazyk

Vypracovaný pracovní list odešlete do 20. 10. 2021 na školní e-mail:
kantarikova@souauto.cz

ANTICKÁ LITERATURA

1. ukázka

Věhlasná Pénélopé s ním začínala hned hovor: „Cizinče, na jednu věc já sama se nejdřív tě zeptám: kdopak a odkud jsi rodem, kde město a rodiče tvoji?“ Na to jí odpovídaje zas důvtipný Odysseus pravil: „Nikdo z lidí by, ženo, tě nemohl na celém světě pohanět: věru tvá sláva až k širým nebesům sahá. Ted' se však ve svém domě mne vyptávej na jiné věci, netaž se na můj původ a na mou otcovskou zemi, abys mi vzpomínkou na to tím více nenaplnila bolestí hrud' - jsem přeplněn žalem... Věhlasná Pénélopé mu na to zas odpovídala: „Předností, milý hoste, i postavu těla a krásu tehdy mi zničili bozi, když Argejci nastupovali na loď k Tróji a s nimi i Odysseus, milý můj manžel. Kdyby se on zase vrátil a pečoval dál o můj život, byla by větší má sláva a tak by se krásněji žilo. Nyní se trápím - vždyť bůh mi tolik už svízelů seslal! Kolik předáků šlechty tu na blízkých ostrovech vládne,... všichni, kolik jich vládne zde v Ithace patrně z dálky, za mnou proti mé vůli sem chodí a jmění mi tráví - touhou v miléném srdci se trýzním jen pro Odyssea. Ženiši se sňatkem kvapí, a já jim úskoky strojím.“

a) Urči, ze kterého díla je ukázka.

b) Kdy přibližně toto dílo vzniklo a komu je připisováno autorství?

c) O jaký žánr se jedná? (charakterizuj ho)

d) Pro kterou vlastnost se stala Pénélopé příkladem?

2. ukázka

Doplň do textu vynechaná místa:

Antické divadlo

Ve starém Řecku se drama vyvinulo ze sborové lyriky tím, že se ke sboru (chóru), který vyslovoval veřejné mínění, přidružili herci předvádějící určitý děj. Mělo dva základní žánry,

Antická tragédie zpracovávala náměty z _____. Měla vzbudit v divácích hrůzu a soucit s tragickým hrdinou. Vůle jednajících postav se dostávala do konfliktu s _____. Rozhodující pro pocit tragičnosti byla přeměna „strasti“ v mravní problém. Tragédie byly poctovány jako „vysoký“, ba vrcholný literární druh, tomu odpovídala i jejich forma. Byly vesměs veršované, nerozdělené na akty, aby čas předvádění byl co nejkratší. Měla vzniknout představa, že se čas předvádění kryje s časem děje. Obvykle se neměnilo (nikoliv závazně) také místo ději, ale zachovávala se jeho jednota. V starořeckém divadle hráli pouze tři herci. Zákony stanovil _____, ve svém díle Poetika.

(podle J. Hrabáka, Poetika, 1973)

3. ukázka

Isména: *A stejně strašně, považ, skončíme i my, když přestoupíme zákaz, co dal Krejón všem. Jsme jenom ženy, jsme dvě slabá stvoření, jak nám by bylo možno s muži bojovat? A protože nám vládnou, kdo jsou silnější, nutno se poddat, ať to hryže sebevíc. Já mohu jenom prosit mrtví pod zemí, ať odpustí, když z donucení poslouchám, co káže vladař. Neboť není rozumné dělati více, než nač komu stačí síl.*

Antigona: *Neprosím se tě. Ani kdybys chtěla jít, já nyní bych tě k svému činu nevzala. Dělej, jak myslíš - bratra pohřbím stůj co stůj. A jestli při tom zemřu, krásná bude smrt. Drahému bratru drahá za svůj zbožný čin tam budu ležet s ním. A mnohem lepší jest těm mrtvým pod zemí být milá než těm zde. Tam totiž budu navěky. A ty, když chceš, měj v neúctě, co bozi přikazují ctít.*

Isména: *Já ctím své bohy, jenže nemám tolik sil, abych se postavila vůli občanů.*

Antigona: *Máš plno výmluv. Ale já jdu za bratrem a vlastní rukou mohyly mu zasypu.*

a) Uveď autora díla:

b) Jaký je základní konflikt této ukázky?

c) Vysvětli pojem drama:

4. ukázka

O válce zpívám a reku, jenž první z krajiny trójské připlul k italské zemi, hnán osudem, k lavinským břehům, vyhnaneč, dlouhý čas jej po zemích štvála i mořích božská moc: zlý Junonin hněv, jenž nedal se smířit. Mnoho i trpěl válkou, než konečně, založiv město, usídlil v Latii bohy: tak povstal Latinský národ, dávní praotci albští, a římské vysoké hradby. ... Vyroní z očí slzy a s něžnou mluví k ní láskou: „Dídono, nešťastná ženo, tož přec jen došla mi pravá zpráva, že stihla tě smrt, žeš mečem skončila život. Vinen jsem já tvou smrti? Ó při hvězdách, nebeských bozích přísahám, jestliže je též v podsvětí záruka přísah, vskutku jsem od břehů tvých, ó královno, odcházel nerad! Mne však božský rozkaz, jenž nutí i tady mě chodit po místech drsných plíní a v hluboké noci a stínu, mocí dohnal k tomu - a také jsem nemohl tušit, že bych ti odchodem svým tak velkou způsobil bolest.

a) Urči autora, název díla a přibližnou dobu jeho vzniku.

b) Charakterizuj toto dílo:

c) Uveď další díla (autory, názvy) inspirovaná stejným tématem:

5. ukázka

A) O ráji

*Myšák se oženil s myší. „Miláčku,“ zvolal
vášnivě novomanžel, „milujme se a množme
se! To bude ráj, až bude svět plný myší!
Zaslechla ho kočka, číhající před myší dírou, a
souhlasně mňoukla: „Ano, svět plný myší, to
bude ráj. Ale hlavně, aby v něm nebylo moc
koček!“*

B) Zle, matičko, zle!

*Poctivému hrozí jenom hlad,
zloději zas jenom šibenice:
český literát
má trampot více:
jenu hrozí hlad
i šibenice.*

a) Urči literární žánry ukázek a charakterizuj je:

b) K ukázce A - Kdy se s tímto žánrem setkáváme poprvé? Uveď alespoň dva autory tohoto žánru. Jaké poučení vyplývá z ukázky?

c) K ukázce B - Odhadneš jméno autora?

6. ukázka

Víno

(6. stol. př. n. l.)

Přines číši, chlapče, hola!

jedním douškem vyprázdním ji,

naliv vína jenom zpola,

tolik, kolik vody vliji.

Nechť jak jindy, bez hlučnosti

s Bakchem krásně rozprávím si.

Hrubých pijatik už dosti,

v nichž se řvaní s křikem mísí

jako u barbarských kmenů.

My jen lehce upíjejme, "

hovořme a krásně pějme,

jak je zvykem u Helénů.

a) Přiřaď autora:

b) Vysvětli význam tučně tištěných slov.

c) Vyjádři podstatu anakreontské lyriky.